

У Требињу обиљежено 25 година од повратка Јована Дучића: Херцеговци испунише аманет и завјет свога великога сина

Његово високопреосвештенство Архиепископ цетињски и Митрополит црногорско-приморски г. Јоаникије уз саслужење Његовог високопреосвештенства Архиепископа мостарско-требињског и Митрополита захумско-херцеговачког и стонско-приморског г. Димитрија, великог броја свештенства, свештеномонаштва и вјерног народа, у 26. недјељу по Духовима, 7. децембра 2025. љета Господњег, служио је Свету службу Божију у Благовештењском храму Херцеговачке Грачанице, у коме почива српски пјесник и дипломата Јован Дучић, а поводом обиљежавања двадесетпетогодишњице освећења ове светиње на требињском брду Црквине.

Митрополит Димитрије: Јован Дучић се показао као Божији човјек

У јеванђелској бесједи, тумачећи причу о безумном богаташу који је хтио да сагради веће житнице и у њима сабере сву љетину, сво своје богатство и благо, да оно труне а његова браћа остану гладна, Високопреосвећени Митрополит Димитрије је подсјетио да су свети оци говорили да је богаташ двоструко зло учинио, наудио је и својој души, будући тако скучен и ускога

срца, али и другима око себе, да му буду завидни на толиком богатству. И богаташу се јавља Бог и каже: Безумниче, ове ноћи тражиће душу твоју од тебе; а оно што си припремио чије ће бити? Тако бива ономе који себи тече благо, а не богати се Богом.

„Какво је то наше богаћење Богом у овом свијету? Бог је дакле пребогат, све је створио, чак и поезију, али и све свјетове. Пребогат и премилостив. Како да ми учествујемо у тим Божјим даровима показао нам је наш Спаситељ јављајући се у овоме свијету. И прије њега пророци су, много пута и на разне начине, говорили људима шта је воља Божија, али у Христу Господу ми хришћани имамо оваплоћену вољу Божију, оваплоћен благослов Божији, оваплоћену вјеру нашу – то је Христос Господ. Оваплоћену љубав Божију и показивање нама шта је тај Бог и колико нас воли, али и оваплоћеног, први пут исказаног и потпуно показаног правог и истинског Божијег човјека. Заиста, Он је био уникатан, Он је био Богочовјек, али нам је показао како и сви ми треба да живимо. И наше богаћење Богом иде тако преко вјере у Њега живог Бога, а онда и борбе за срце наше, да нам се оно не привеже ни за шта на овоме свијету, него да тај однос наш буде са живим Богом као према неком кога много волимо.“

Говорећи о нашим људским односима, кад неко неће однос са човјеком, љубав, него његов новац, његову моћ, памет, знање, тијело... хоће да га искористи, Владика је истакао да је човјек то покушао и у односу са живим Богом и указао на увијек присутну опасност у нашој души, у нашем срцу, да се вежемо за земљу, за земаљско богатство, о чему су много пута и на много начина говорили не само пророци, него нам говори и Јеванђеље Божије кроз многе приче.

„Богатство може да се употреби и на спасење, и многи су га употребили, али може да се употреби и на пропаст нашу, да се вежемо за то богатство и онда нам оно постаје средство да све наше страсти преко њега упражњавамо. То је порука Јеванђеља и то је порука ове повијести јеванђелске и да се сјећамо да смо овдје путници на земљи, да смо привремено овдје, али то да гледамо у свијетлости читавог јеванђелског домостроја, јеванђелске повијести. Заправо ми смо призвани на живот бесконачни, на живот бесмртни, на Царство небеско. Ми смо створени да васкрсемо из мртвих“, поучио је сабране Високопреосвећени Митрополит Димитрије.

Истичући да је из љубави Божије, кад смо сагријешили, допуштена смрт, али не да би остали у земљи него да би васкрсли, а прије тога да нас та смрт

подсјећа да смо овдје путници и да чезнемо за Царством небеским, за љубављу Божијом, за љубављу према Богу и ближњима, да чезнемо за правдом, поштењем, за образом Божијим, као што су образ чували наши преци:

„Као што је образ Божији сачувао и показао, до краја живота и пред крај живота, да је Божији човјек и наш пјесник Јован Дучић. Како га је само срце бољело за српски народ који је страдао у оном страшном погрому у Независној Држави Хрватској! И тада је рекао многе опоре ријечи, али се показао као Божији човјек кога, како је његов рођак у пјесништву Мостарац рекао, све ране његовога рода боле, да га не боли само оно што се њему дешава и да је отворен за љубав Божију и за љубав према ближњима. Нека би дао Бог да и ми будемо такви“, поручио је Његово високопреосвештенство Архиепископ мостарско-требињски и Митрополит захумско-херцеговачки и стонско-приморски г. Димитрије.

Митрополит Јоаникије: Херцеговци испунише аманет и завјет свога великога сина

На крају Литургије сабранима је бесједио Високопреосвећени Митрополит Јоаникије, који је казао да 25 година од великог догађаја, освећења овога светог храма и преноса земних остатака пјесника Јована Дучића у Требиње, јесу заправо 25 година од испуњења пјесниковог аманета, у којем је исказао жељу да се врати својој Херцеговини.

„И Херцеговци испунише аманет и завјет свога великога сина. Требиње може да се поистовећује са многим великим личностима које је дало у историји, али изгледа да се понајвише поистовећује са кнезом пјесника Јованом Дучићем. И није то случајно јер је Јован Дучић много дао и своме граду и својој Херцеговини и своме српском роду“, казао је Владика и подсјетио на многобројне заслужне личности које су учествовале у том великом догађају, подизању храма, освећењу и преношењу костију Јована Дучића у њега, међу којима су: Патријарх Павле, Владика Атанасије, па Владика Григорије, као и ктитор храма Бранко Тупањац.

Много је Грачаница подигнуто од Косова до Америке, али ова Херцеговачка Грачаница, која украшава и ово мјесто и град Требиње, веома је знаменита и њој се радујемо сви, а посебно душа Јована Дучића:

„Он је заслужио да почива у овом светоме храму међу својим Херцеговцима. Заслужио је понајвише својом религиозном поезијом. У његовим религиозним

пјесмама можемо разумјети шта то значи када Његош каже, коме је Дучић подигао споменик овдје у Требињу, Свемогућство светом тајном шапти, само души пламена поете. Јован Дучић је био мајстор стиха, велики умјетник, велики стваралац. Велико образовање, али просто Богом дани рођени пјесник, ненадмашни у поједини моментима. Али исто тако задивљујуће је и његово родољубље и његова оштра проникнућа у контроверзе наше мучне и страдалне, али и поносне српске историје.“

Подсјетио је Високопреосвећени Митрополит да су Дучићеви последњи дани у туђини били испуњени састрадавањем са својим отачаством и да је тамо, чујући за страдање српског народа у Ендехазiji, написао ону потресну пјесму „Врбас“, као и многе друге. И све више како се примицао крају свога живота, све је више љубио свој народ, иако га је увијек љубио, и све се више испуњавао вјером у Христа распетог и васкрслога.

„И ево, хвала Богу, 25 година откад се освешта овај храм и откад се испуни завјет Јована Дучића, захваљујући труду и љубави честитих Херцеговаца. То много значи и за овај град, видимо да се измјенио живот у њему. Видимо колико значи испунити аманет једнога пјесника и хвала Богу што је то тако. И радујемо се сви и што сте испунили тај аманет, ту његову последњу вољу и жељу, имали сте и коме. Заслужан је Јован Дучић да се његова ријеч испуни“, казао је Архиепископ цетињски.

Истакао је да нас то подстиче да размишљамо о томе како то да ми у Црној Гори испунимо Његошев аманет, коме је Јован Дучић у Требињу као највећем српском пјеснику подигао један од најљепших споменика и први споменик у цијелом српском народу. Зар је било лакше пренијети кости Јована Дучића из далеке Америке и прећи толико препрека и граница и процедура, него испунити Његошев аманет и вратити његове кости из оног маузолеја у капелу, запитао се Митрополит црногорско-приморски г. Јоаникије и додао:

„Та капела није тако велика и величанствена као што је овај храм, него је скромна, али ето не можемо још око тога да се договоримо. Постоје многи неспоразуми, наслијеђени неспоразуми, али хвала Богу све више сазријева та мисао да ће и Црна Гора коначно испунити Његошев аманет да се врате његове свете, напаћене, многострадалне кости његовој Цркви и његовоме храму.“

Ово је данас у Херцеговини свечани дан јер тај догађа, који је био прије 25 година, како је казао Владика, заслужује да се о њему говори – то је био један велики српски сабор који треба да се памти.

„И на овакав начин када обиљежавамо те јубилеје некако дубље сагледавамо смисао тих догађаја, колики је њихов значај. И слава Богу имамо се чега сјећати из наше историје од давних времена, од прије и из доба Светога Саве, из доба Немањића, из доба Светога Василија Острошкога, из нових времена, имамо великих и значајних догађаја, свијетлих тренутака и великих узлета у нашој историји. А то је увијек било када се враћамо сами себи, када се враћамо Христу Господу, када се враћамо својој вјери, када изражавамо поштовање према својим прецима, када идемо путем Светога Саве и Светога Василија Острошкога.“

На крају Његово високопреосвештенство Архиепископ цетињски и Митрополит црногорско-приморски г. Јоаникије је честитао празник и закључио:

„По овим светим службама, како народ приступа светом путиру и светоме храму, како радо иде на свете службе Божије, видимо да је Херцеговина очувала и завјет Светога Саве и завјет Светога Василија Острошкога. Нека вам буде срећно и благословено! И овај свијетли дан да буде благословен и да се поносите са својим великим прецима, којих сте пуно имали у историји, а имате и данас великих личности и даће Бог да их буде и у будућности. Видимо ову дјецу како узрастају у храму Божијем, како цвјетају и тијелом и духом, даће Бог да и они буду велики људи, да донесу радост својим родитељима и својој Цркви и своме народу. Амин, Боже дај, на многа и блага љета!“

Данашњим евхаристијским сабрањем завршено је, синоћном промоцијом књиге "Дан кад се вратио Дучић" започето, обиљежавање 25 година од Дучићевог повратка у Требиње и Херцеговину и освећења Храма Благовештења Пресвете Богородице, које је организовала Епархија захумско-херцеговачка и приморска.

Весна Девић

Фото: Жељко Драшковић

mitropolija.com